

Sygn. akt II Ka 283/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Jaszczuk
Sędziowie:	SSO Krystyna Świącicka (spr.) SSO Grażyna Orzechowska
Protokolant:	st. sekr. sąd. Marzena Głuchowska

przy udziale Prokuratora Leszka Wójcika

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2015 r.

sprawy **T. G., M. K., G. K., Z. M. (1), M. O. (1), M. S. (1)**

oskarżonych o przestępstwo z art 229 § 1 kk

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora i obrońców oskarżonych M. K. i M. O. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim

z dnia 2 marca 2015 r. sygn. akt II K 33/15

uchyla wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Sokołowie Podlaskim do ponownego rozpoznania

Sygn. akt II Ka 283/15

UZASADNIENIE

1. T. G. został oskarżony o to, że:

I. w dniu 22 czerwca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci dwóch butelek wódki nieustalonej marki i wartości w zamian za uzyskanie zwolnienia lekarskiego,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

2. M. K. z d. R. została oskarżona o to, że:

II. w dniu 1 lipca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzieliła J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 60 złotych w zamian za poradę medyczną,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

3. G. K. z d. S. została oskarżona o to, że:

III. w dniu 28 czerwca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...), udzieliła J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej G. (...)w S. zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskanie recepty oraz skierowania na zabieg rehabilitacji,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

4. Z. M. (1) został oskarżony o to, że:

IV. w dniu 5 lipca 2011r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...)w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 40 złotych w zamian za poradę medyczną,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

V. w dniu 11 lipca 2011r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskaną poradę medyczną, zwolnienie lekarskie i recepty,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

VI. w dniu 1 sierpnia 2011r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 50 złotych w zamian za uzyskanie zwolnienia lekarskiego i skierowania do lekarza specjalisty,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

5. M. O. (1) został oskarżony o to, że:

VII. w dniu 13 lipca 2011r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) jako pacjent Gminnego Ośrodka (...) w S. udzielił J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskanie porady medycznej,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

6. M. S. (1) został oskarżony o to, że:

VIII. w dniu 26 lipca 2011r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) jako pacjent Gminnego Ośrodka (...) w S. udzielił J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskanie świadczenia medycznego w postaci badania i wystawienia recepty,

tj. o czyn z art. 229 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 2 marca 2015 r., sygn. akt II K 33/15, Sąd Rejonowy w Sokołowie Podlaskim:

I. ustalając, że oskarżony **T. G.** w ramach zarzucanego mu w punkcie pierwszym aktu oskarżenia czynu dopuścił się tego, że: w dniu 22 czerwca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. (...)w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci dwóch butelek wódki nieustalonej marki i wartości w zamian za uzyskanie zwolnienia lekarskiego, oraz przyjmując, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k.

na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonego **T. G.** warunkowo umarzył na okres próby 2 lat;

II. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego **T. G.** na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł;

III. ustalając, że oskarżona **M. K.** w ramach zarzucanego jej w punkcie drugim aktu oskarżenia czynu dopuściła się tego, że: w dniu 1 lipca 2011 r.

w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzieliła J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 60 złotych w zamian za poradę medyczną, oraz przyjmując, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k., na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k.

i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonej **M. K.** warunkowo umarzył na okres próby 2 lat;

IV. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k. orzekł od oskarżonej **M. K.** na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł;

V. ustalając, że oskarżona **G. K.** w ramach zarzucanego jej w punkcie trzecim aktu oskarżenia czynu dopuściła się tego, że: w dniu 28 czerwca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...), udzieliła J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej Gminnego Ośrodka (...) w S. zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskanie recepty oraz skierowania na zabiegi rehabilitacji, oraz przyjmując, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k., na podstawie art. 66 § 1

i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonej **G. K.** warunkowo umarzył na okres próby 2 lat;

VI. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k. orzekł od oskarżonej **G. K.** na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł;

VII. oskarżonego **Z. M. (1)** uznał za winnego:

- w ramach zarzucanego mu w punkcie czwartym aktu oskarżenia czynu tego, że:

w dniu 5 lipca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu

na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowa korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 40 złotych w zamian za poradę medyczną oraz przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k.,

- w ramach zarzucanego mu w punkcie piątym aktu oskarżenia czynu tego, że: w dniu 11 lipca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...)

w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowa korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskaną poradę medyczną, zwolnienie lekarskie i recepty oraz przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k.,

- w ramach zarzucanego mu w punkcie szóstym aktu oskarżenia czynu tego, że:

w dniu 1 sierpnia 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) udzielił J. Ś. (1) lekarzowi Gminnego Ośrodka (...) w S. w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu

na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowa korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie 50 złotych w zamian za uzyskanie zwolnienia lekarskiego i skierowania do lekarza specjalisty oraz przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k.,

nadto ustalił, iż czyny te stanowią ciąg przestępstw z art. 91 § 1 k.k. i za te czyny

na podstawie art. 229 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. skazał **Z. M. (1)** na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat;

VIII. na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu **Z. M. (1)** grzywnę w wysokości 50 stawek dziennych, ustalając na podstawie art. 33 § 3 k.k. wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10,00 zł;

IX. ustalając, że oskarżony **M. O. (1)** w ramach zarzucanego mu w punkcie siódmym aktu oskarżenia czynu dopuścił się tego, że: w dniu 13 lipca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) jako pacjent Gminnego Ośrodka (...) w S. udzielił J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowa korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł

w zamian za uzyskanie porady medycznej, oraz przyjął, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k., na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonego **M. O. (1)** warunkowo umarzył na okres próby 2 lat;

X. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego **M. O. (1)** na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł;

XI. ustalając, że oskarżony **M. S. (1)** w ramach zarzucanego mu w punkcie ósmym aktu oskarżenia czynu dopuścił się tego, że: w dniu 26 lipca 2011 r. w miejscowości S. powiat (...) województwo (...) jako pacjent Gminnego Ośrodka (...) w S. udzielił J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej we wskazanym ośrodku zdrowia zobowiązanemu na tej podstawie do udzielania ustawowych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia korzyść majątkową w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 zł w zamian za uzyskanie świadczenia medycznego w postaci badania i wystawienia recepty, oraz przyjmując, że czyn ten stanowi wypadek mniejszej wagi i wyczerpuje dyspozycję art. 229 § 2 k.k., na podstawie art. 66 § 1 i 2 k.k. i art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonego **M. S. (1)** warunkowo umarzył na okres próby 2 lat;

XII. na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. w zw. z art. 49 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego **M. S. (1)** na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł;

XIII. zasądził na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonych **T. G., M. K., G. K., Z. M. (1), M. O. (1)** i **M. S. (1)** kwoty po 150,00 zł tytułem części wydatków, zwalniając każdego z ww. oskarżonych od zapłaty pozostałych kosztów sądowych.

Apelacje od przedstawionego wyżej wyroku wywiedli Prokurator Okręgowy w Siedlcach oraz obrońcy oskarżonych M. K. i M. O. (1).

Prokurator Okręgowy w Siedlcach zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego wobec oskarżonych T. G., M. K., G. K., Z. M. (1), M. O. (1) oraz M. S. (1) w całości na ich niekorzyść, zarzucając temuż orzeczeniu:

I. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 229 § 2 k.k. polegającą na bezpodstawnym jego zastosowaniu oraz wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, iż czyn zarzucany oskarżonym zakwalifikowany w treści aktu oskarżenia z art. 229 § 1 k.k. stanowi wypadek mniejszej wagi, podczas gdy właściwa ocena prawna okoliczności faktycznych dotyczących strony przedmiotowej i podmiotowej oraz przedmiotu tych czynów w całkowicie bezsporny sposób dowodzą, iż brak było podstaw do przypisania wszystkim oskarżonym zastosowanej przez Sąd kwalifikacji prawnej czynów;

II. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 66 § 1 k.k. polegającą na bezpodstawnym jego zastosowaniu oraz wyrażeniu błędnego poglądu prawnego, iż w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do warunkowego umorzenia postępowania wobec oskarżonych T. G., M. K., G. K., M. O. (1) oraz M. S. (1), a w szczególności, że przemawia za tym nieznaczny stopień winy oraz społecznej szkodliwości czynów przypisanych oskarżonym, jak też ich podstawa, czy też właściwości i warunki osobiste oraz dotychczasowy sposób życia uzasadniają przypuszczenie, że oskarżeni ci będą przestrzegać porządku prawnego i nie popełnią ponownie przestępstwa, podczas gdy właściwa ocena prawna tych okoliczności faktycznych wynikających ze strony przedmiotowej i podmiotowej, jak również przedmiotu tych czynów bezwzględnie dowodzą o braku podstaw do stwierdzenia zaistnienia tych przesłanek w niniejszej sprawie;

III. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 4 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. polegającą na pobieżnej i mało wnikliwej oraz jednostronnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności wyjaśnień wszystkich oskarżonych, zapisów audio-video dotyczących zdarzeń utrwalonych w gabinecie lekarskim J. Ś. (1) – gdzie Sąd w głównej mierze przede wszystkim oparł się na wysokości wręczanej korzyści majątkowej – jak również art. 170 § 1 pkt 5 k.p.k. polegającą na bezpodstawnym oddaleniu wniosku dowodowego oskarżyciela publicznego w zakresie odtworzenia tych zapisów audio-video zmierzającego do wykazania okoliczności wskazanych w treści niniejszej apelacji w punkcie I. i II. zarzutów apelacyjnych, co w istotny sposób wpłynęło na prawidłowość sądowej oceny okoliczności faktycznych związanych z czynem kwalifikowanym w akcie oskarżenia z art. 229 § 1 k.k., doprowadzając do wydania błędnego wyroku wobec wszystkich oskarżonych;

IV. obrazę przepisów prawa procesowego, mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. polegającą na pobieżnym wskazaniu przyczyn faktycznych oraz prawnych zastosowania wobec czynów zarzucanych wszystkim oskarżonym kwalifikacji prawnych z art. 229 § 2 k.k., jak też zastosowania wobec T. G., M. K., G. K., M. O. (1) oraz M. S. (1) instytucji warunkowego umorzenia postępowania, podczas gdy wszechstronna analiza okoliczności faktycznych strony przedmiotowej i podmiotowej, jak również przedmiotu tych czynów oraz właściwości osobistych ich sprawców, w tym w szczególności ich postawy po popełnieniu zarzucanych czynów, czy też względy natury ogólnoprewencyjnej bezspornie wykazują bezpodstawność zastosowania tych instytucji prawnych w niniejszej sprawie.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów odwołujący się wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonej M. K. zaskarżył wyrok Sądu I instancji w całości w stosunku do tej oskarżonej, zarzucając mu błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść poprzez uznanie, że oskarżona M. K. płacąc za wizytę lekarską doktorowi Ś. kwotę 60 złotych w dniu 1 lipca 2011 roku popełniła przestępstwo udzielenia korzyści majątkowej z art. 229 § 2 Kodeksu karnego, w sytuacji gdy w istocie zapłaciła ona jedynie lekarzowi za wizytę prywatną tę kwotę, co czyni to zdarzenie z jej strony obojętnym z punktu widzenia prawa karnego.

W następstwie tak sformułowanego zarzutu odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Obrońca oskarżonego M. O. (1) zaskarżył wyrok Sądu Rejonowego w całości w zakresie tegoż oskarżonego, zarzucając mu:

1. mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę przepisów postępowania, a mianowicie:

a) art. 5 § 2 Kodeksu postępowania karnego i art. 7 Kodeksu postępowania karnego, poprzez zaliczenie niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego M. O. (1) wbrew zasadzie in dubio pro reo, albowiem zarzucana oskarżonemu kwota w żaden sposób nie koresponduje z opinią biegłych zarówno w zakresie ilościowym, jak też i nominalnym, przy stanowisku Sądu określającym tylko i wyłącznie w zakresie wskazania okoliczności niekorzystnych dla M. O. (1) (obciążających M. O. (1)):

- nie ma podczas rozmowy mowy na temat umawiania oskarżonego z neurochirurgiem;

- znajomość wyżej wymienionych,

podczas, gdy w szczególności druga z tych okoliczności w żaden sposób nie może przemawiać, iż „znajomość bliska”, jak to określił Sąd przesądza o wręczaniu korzyści majątkowej, a z drugiej strony ta znajomość nie zawęży rozmów pomiędzy stronami w zakresie pomocy neurochirurgicznej tylko do pomieszczeń Gminnego Ośrodka (...) w S.;

b) art. 5 § 2 Kodeksu postępowania karnego i art. 7 Kodeksu postępowania karnego oraz art. 201 Kodeksu postępowania karnego, poprzez jednoznaczne uznanie, iż przedmiotem wręczanym J. Ś. (1) jest korzyść majątkowa w wysokości nie mniejszej niż 10 złotych (najmniejszy nominalny banknot 10 złotowy w Polsce), podczas gdy sama opinia wbrew stanowisku Sądu nie wnosi jednoznacznego rozstrzygnięcia w omawianym zakresie, a wręcz wskazuje na dodatkowe komplikacje, albowiem stanowi również o możliwości wręczenia kilku banknotów, przy czym stanowisko to opiera się na „**prawdopodobieństwie**”, a nie tak jak stwierdza Sad w uzasadnieniu „**ustaleniu**”;

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść i polegający na:

a) uznaniu przez Sąd, iż w dniu 13 lipca 2011 r. w miejscowości S. oskarżony jako pacjent Gminnego Ośrodka (...) w S. udzielił J. Ś. (1) w czasie i w związku z pełnieniem przez niego funkcji publicznej lekarza podstawowej opieki zdrowotnej korzyść majątkową

w postaci pieniędzy w kwocie co najmniej 10 złotych, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, iż była to kartka papieru z numerem telefonu oskarżonego;

b) uznaniu, iż stwierdzenie M. O. (1) w zakresie odpowiedzi na pytanie przesłuchującego go w postępowaniu przygotowawczym i dotyczącego wręczenia pieniędzy J. Ś. (1) przez oskarżonego oraz brak przyznania się do powyższego z podaniem stanowiska „**nie mam uzasadnienia do tego dlaczego tak twierdzę**”, stanowi okoliczność, która przesądza o winie oskarżonego, podczas gdy sama znajomość pomiędzy wskazanymi wyżej powoduje trudno wytłumaczalną sytuację (inaczej przyjmuje Sąd I instancji), aby w obrębie relacji tychże dwóch osób nastąpiło wręczenie korzyści majątkowej.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów odwołujący się wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku oraz uniewinnienie oskarżonego M. O. (1) od zarzucanego mu czynu, ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

W toku rozprawy odwoławczej prokurator poparł apelację Prokuratora Okręgowego i wnioski w niej zawarte, wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońców oskarżonych M. K. i M. O. (1). Obrońca oskarżonej M. K. poparł apelację i wnioski w niej zawarte, wniósł

o nieuwzględnienie apelacji wniesionej przez prokuratora. Obrońca oskarżonego M. O. (1) poparł apelację i wnioski w niej zawarte, wniósł

o nieuwzględnienie apelacji wniesionej przez prokuratora. Obrońca oskarżonego Z. M. (1) wniósł o nieuwzględnienie apelacji prokuratora, bowiem jest ona niesłuszna, wniósł o zasądzenie kosztów obrony z urzędu. Oskarżona M. K. wniosła o uniewinnienie. Oskarżony Z. M. (1) wniósł o nieuwzględnienie apelacji prokuratora i wniósł o uniewinnienie. Oskarżony M. O. (1) wniósł o uniewinnienie. Oskarżony M. S. (1) wniósł o uniewinnienie. Oskarżeni T. G. i G. K. nie stawili się pomimo prawidłowego zawiadomienia o terminie rozprawy odwoławczej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Argumentacji podniesionej na uzasadnienie apelacji Prokuratora Okręgowego

w Siedlcach i apelacji obrońcy M. K. nie można odmówić słuszności,

a tym samym sformułowany przez oskarżyciela publicznego wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Sokołowie Podlaskim należy uznać za uzasadniony.

W wyprzedzeniu zasadniczej części rozważań zaznaczyć trzeba, że konieczność zapewnienia klarownego toku dalszych wywodów nakazała odniesienie się w pierwszej kolejności do apelacji wywiedzionej przez oskarżyciela publicznego. Motywy przedmiotowego środka odwoławczego wykazują, iż ma on charakter najdalej idący, albowiem kwestionuje podstawę dowodową orzeczenia, nie ograniczając się jedynie do negowania pierwszoinstancyjnych zapatrywań w przedmiocie implikacji płynących ze zgromadzonego materiału dowodowego.

W ocenie Sądu Okręgowego, apelujący prokurator słusznie podnosi, że unormowanie art. 19 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 355 z późn. zm.; dalej: u.p.) wyłącza dopuszczalność wykorzystania dowodu uzyskanego podczas stosowania kontroli operacyjnej jako podstawy dowodowej przypisania takiego przestępstwa, w stosunku do którego nie jest dopuszczalne stosowanie rzeczowej kontroli przez jakikolwiek uprawniony podmiot. Zważyć przy tym należy, że literalne brzmienie art. 19 ust. 15a u.p., stanowiącego, iż wykorzystanie dowodu uzyskanego podczas stosowania kontroli operacyjnej jest dopuszczalne wyłącznie w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, w stosunku do którego jest dopuszczalne

stosowanie takiej kontroli przez jakikolwiek uprawniony podmiot, mogłoby skłaniać do wniosku, że w przepisie tym chodzi o sprawę o przestępstwo określane według kwalifikacji prawnej przyjętej w akcie oskarżenia. Pamiętać jednak zarazem trzeba, że dyrektywa pierwszeństwa wykładni językowej nie oznacza zupełnego odstąpienia od dyrektyw wykładni systemowej i funkcjonalnej (podobnie: M. Zieliński, Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki, LEX/el. 2012). W tym stanie rzeczy należy uwzględnić, że przepis art. 19 ust. 15a u.p. nie ma charakteru samoistnego, lecz jest przyporządkowany unormowaniu art. 19 ust. 1 u.p., które nie dopuszcza przeprowadzenia czynności operacyjno- rozpoznawczych w celu uzyskania dowodów przestępstwa z art. 229 § 2 k.k. Przyjęcie zapatrywania przeciwnego, a więc uznanie, że sprawą o przestępstwo z art. 229 § 1 k.k., a więc o jedno z przestępstw wymienionych w katalogu art. 19 ust. 1 u.p., jest również sprawa, w której ostatecznie doszło do stwierdzenia popełnienia przestępstwa z art. 229 § 2 k.k. przeczyłoby zasadzie racjonalności ustawodawcy, który- przy takowym założeniu- otwierałby pole do daleko posuniętych manipulacji. W istocie możliwym byłoby bowiem wykorzystanie uzyskanego dzięki kontroli operacyjnej dowodu popełnienia przestępstwa, w stosunku do którego zarządzenie takowej kontroli nie było od początku możliwe, zaś wystarczającą przesłanką dla rzeczonych wykorzystania byłoby przyjęcie konkretnej, nawet niewłaściwej, kwalifikacji prawnej. Raz jeszcze podkreślić w tym miejscu trzeba, że ustawodawca w sposób wyraźny wyłączył możliwość zarządzenia kontroli operacyjnej w celu uzyskania i utrwalenia dowodów popełnienia przestępstwa z art. 229 § 2 k.k., albowiem wprost wskazał na dopuszczalność takowej kontroli m.in. w odniesieniu do przestępstw z art. 229 § 1 i 3-5 k.k. (art. 19 ust. 1 pkt 2 u.p.). Zaznaczyć w tym kontekście nadto trzeba, że pogląd prezentowany przez Sąd Okręgowy znajduje także pewne odzwierciedlenie w doktrynie- skoro nie jest możliwe dowodowe wykorzystanie materiałów dotyczących innego przestępstwa niż wymienione w postanowieniu sądu o zarządzeniu kontroli operacyjnej, nawet gdyby należało ono do przestępstw wymienionych w katalogu z art. 19 ust. 1 u.p., to tym bardziej nie jest możliwe wykorzystanie takich materiałów dotyczących przestępstwa nieobjętego wspomnianym katalogiem (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 6/07, LEX nr 259799, K. Grzegorzcyk, Glosa do postanowienia SN z dnia 26 kwietnia 2007 r., I KZP 6/07, LEX nr 93352).

Wymowa zaprezentowanej wyżej argumentacji nakazuje uznać szczególną wagę tych tez oskarżyciela publicznego, w których neguje on słuszność uznania zachowań przypisanych oskarżonym za wypadki mniejszej wagi w rozumieniu art. 229 § 2 k.k. Nie sposób nie zgodzić się w tym zakresie z prokuratorem, o ile wskazuje on, że motywacja takiego stanowiska ma charakter szczątkowy (k. 1714v- 1715), sprawiając tym samym, że jawi się ono jako arbitralne. Zważywszy w tym kontekście trzeba, że o uznaniu konkretnego czynu zabronionego za wypadek mniejszej wagi decyduje ocena jego społecznej szkodliwości jako zmniejszonej

w stosunku do stopnia uzasadniającego wymierzenie kary według skali zagrożenia ustawowego, przewidzianego w przepisie wyodrębniającym wypadek mniejszej wagi w kategorii przestępstw określonego typu. Podkreślić zarazem należy, że do naruszenia przepisu ustanawiającego wypadek mniejszej wagi w ramach typu danego przestępstwa dochodzi m.in. wtedy, gdy sąd pominię ocenę okoliczności, które powinny mieć wpływ na ustalenie natężenia społecznej szkodliwości czynu. Subsumcja czynu pod przepis statuujący wypadek mniejszej wagi będzie wówczas obarczona ograniczeniem podstawy rozstrzygnięcia (vide E. Plebanek, Materialne określenie przestępstwa, LEX nr 103863). W przekonaniu Sądu Okręgowego, do takiego właśnie uchybienia doszło w postępowaniu pierwszoinstancyjnym. Z uwagi na treść art. 115

§ 2 k.k., statuującego kryteria oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu, o uznaniu zachowań przypisanych oskarżonym za wypadki mniejszej wagi nie może decydować samo tylko powołanie się na wysokość korzyści majątkowych przez nich udzielonych oraz przekonanie o incydentalnym charakterze zachowań tego rodzaju. Nie negując znaczenia przytoczonych kwantyfikatorów zaznaczyć trzeba, że wysokość udzielonych korzyści majątkowych winna być relatywizowaną do okoliczności, w których zostały udzielone, w tym w szczególności do możliwości oskarżonych w tym zakresie. Twierdzenie o incydentalnym charakterze zachowań objętych zarzutami aktu oskarżenia winno być natomiast zbadane przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego oraz tych okoliczności, które mogą wskazywać na skalę procederu, w tym m.in. automatyzmu przejawiającego się w zachowaniach oskarżonych. W dalszej

kolejności zaznaczyć należy, że możliwość uznania zachowań zarzuconych oskarżonym za wypadki mniejszej wagi nie może abstrahować od sposobu i okoliczności ich podjęcia. Na uwagę w tej materii zasługuje akcentowany przez prokuratora brak skrępowania

i automatyzm działania oskarżonych. W piśmiennictwie słusznie wskazuje się w tym kontekście, że z kwalifikacją z art. 229 § 2 k.k. mamy do czynienia wtedy, kiedy korzyść lub jej obietnica zostały udzielone w warunkach, gdy osoba pełniąca funkcję publiczną ich zażądała albo uzależniła od nich dokonanie czynności (A. Marek, Komentarz do art. 229 Kodeksu karnego, LEX/el. 2010, teza 5., M. Kulik, Komentarz do art. 229 Kodeksu karnego, LEX/el. 2014, teza 7.). W tym stanie rzeczy koniecznym jest uwzględnienie motywacji oskarżonych decydujących się na udzielenie korzyści majątkowej, a tym samym zajęcie stanowiska w przedmiocie występującego po ich stronie przekonania w kwestii możliwości uzyskania pomocy lekarskiej bez udzielenia w zamian za nią konkretnej korzyści majątkowej, a także w kwestii związku pomiędzy udzieleniem tejże korzyści a oczekiwanymi skutkami wspomnianej pomocy.

Dla możliwości przyjęcia, iż w konkretnym wypadku mamy do czynienia z wypadkiem mniejszej wagi istotnymi pozostają również rodzaj i waga czynności, w zamian za które oskarżeni zdecydowali się na udzielenie korzyści majątkowej J. Ś. (1) Zważyć przy tym trzeba, że udzielenie korzyści majątkowej w zamian za czynność natury merytorycznej z reguły przemawia przeciwko przyjęciu wypadku mniejszej wagi. Za przyjęciem takiego wypadku przemawia natomiast czynność natury technicznej, a więc taka czynność, która co do zasady może być wykonana przez samego udzielającego korzyści majątkowej.

Nie bez znaczenia dla zajęcia stanowiska w przedmiocie możliwości uznania zachowań zarzuconych oskarżonym za wypadki mniejszej wagi pozostają wreszcie ich ewentualne konsekwencje w postaci praktycznej możliwości uzyskania rzetelnej pomocy medycznej przez pacjentów rezygnujących z udzielenia korzyści majątkowej, a tym samym- w właściwym zakresie- w przedmiocie skali naruszenia dobra prawnego w postaci prawidłowości sprawowania funkcji publicznych.

Z uwagi na okoliczność, że zaprezentowane wyżej wywody nakazały uchylenie zanegowanego orzeczenia przedwczesnym było poddawanie analizie tej części argumentacji oskarżyciela publicznego, w której nie bez racji zanegował on słuszność reakcji prawnokarnej na zachowania przypisane poszczególnym oskarżonym.

W związku z tym Sąd Okręgowy, na podstawie art. 435 k.p.k., ograniczył rozpoznanie apelacji Prokuratora Okręgowego w Siedlcach do podniesionych wyżej zagadnień.

Konieczność wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym sprawiła, że analiza apelacji wywiedzionej przez obrońcę M. K. z natury rzeczy przybrała charakter wariantowy. Aktualizacja poczynionych niżej wywodów w sposób nieunikniony wiąże się bowiem z ewentualnym przyjęciem przez Sąd Rejonowy takiego toku rozumowania, który założy dopuszczalność wykorzystania materiału dowodowego zgromadzonego w rezultacie przeprowadzenia kontroli operacyjnej. Odniesienie się do tez podniesionych w przedmiotowym środku odwoławczym, inaczej niż w przypadku apelacji wywiedzionej na korzyść M. O. (1), było przy tym możliwe tylko z tego względu, że odnosiły się one do uchybień o charakterze metodologicznym, a zatem do usterek o naturze niezależnej od bieżącego stanu materiału dowodowego. Powyższe sprawiło, że badania zarzutów podniesionych przez obrońcę M. O. (1), jako negujących w pierwszej kolejności prawidłowość pierwszoinstancyjnego wartościowania materiału dowodowego, musiało zostać uznane za przedwczesne w rozumieniu art. 435 k.p.k.

Apelacja wywiedziona przez obrońcę oskarżonej M. K. okazała się o tyle zasadną, o ile wskazała na uchybienia w zakresie toku rozumowania, który doprowadził Sąd Rejonowy do tezy o występowaniu po stronie wyżej wymienionej świadomości niezbędnej dla bytu występku z art. 229 § 1 k.k. Zważyć w tym kontekście należy, że przestępstwo łapownictwa czynnego można popełnić tylko umyślnie, przy czym we wszystkich jego postaciach w rachubę wchodzi wyłącznie zamiar bezpośredni. Trudno bowiem wyobrazić sobie sytuację, w której sprawca – mając świadomość tego, że udziela lub obiecuje udzielić korzyści – nie chciał tego, aby korzyść lub jej obietnica została udzielona, a z ewentualnością taką jedynie się godził (vide J. W. Giezek, Komentarz do art. 229 Kodeksu karnego, [w:] J. W. Giezek

(red.), Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, LEX nr 168380, teza 13.). W tym stanie rzeczy dla przypisania M. K. sprawstwa koniecznym jest udowodnienie, że w dniu 1 lipca 2011 r. zdawała sobie ona sprawę, że przekazanie J. Ś. (1) środków pieniężnych w kwocie 60 zł wiązało się z udzieleniem przezeń porady lekarskiej w ramach świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych

ze środków publicznych refundowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

W przekonaniu Sądu Odwoławczego, stanowisko Sądu I instancji w przedmiotowej materii nie zostało w sposób należyty uargumentowane. Zważyć w tym kontekście należy, że okoliczność, iż rekonstrukcja zamiaru, podobnie jak każdy inny proces odtwórczy, może być prowadzona jedynie *ex post*, zaś podmiotem jej dokonującym jest orzekający w sprawie sędzia, powoduje, że rekonstruowanego przedmiotu nie może stanowić rzeczywiście występujący stan świadomości sprawcy z chwili czynu, lecz raczej podlegający procesowi intersubiektywizacji stan odpowiadającego mu wzorca osobowego (vide J. W. Giezek, Świadomość sprawcy czynu zabronionego, LEX nr 179312). W związku z tym rzetelne ustalenie zamiaru, z którym działał sprawca, winno opierać się nie tylko na ocenie jego zachowań zewnętrznych, tak jak uczynił to Sąd Rejonowy, lecz także na wnioskach płynących z odtworzenia jego wzorca osobowego. Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić trzeba, że pierwszoinstancyjna ocena zewnętrznych zachowań M. K.

w żadnym zakresie nie odnosi się do możliwego stanu jej wiedzy w przedmiocie mechanizmów kierujących udzielaniem pomocy medycznej. Stan ten winien być przy tym rekonstruowany w oparciu o informacje dotyczące wzorca przeciętnego obywatela, korygowane przez informacje dotyczące jej osoby. W tym ostatnim zakresie na rozważenie zasługuje okoliczność, że wyżej wymieniona zdawała sobie sprawę z tego, że w dniu 1 lipca 2011 r. była przyporządkowana do Ośrodka (...) w K. (...)nie zaś do Ośrodka (...) w S. (k. 502), a także wyjaśniła, iż jest przekonana, że w razie korzystania z niewłaściwego ośrodka zdrowia winna zapłacić za udzielenie pomocy lekarskiej (k. 505). W dalszej kolejności podała, że zapytała ile kosztuje wizyta, otrzymała konkretną odpowiedź, a J. Ś. (1) wydał jej resztę (k. 1111, 1333). Bez uwzględnienia powyższych okoliczności nie sposób automatycznie zakładać, że sam fakt rejestracji i dysponowania książeczką RUM jest równoznaczny ze świadomością, iż pomoc lekarska jest udzielana w ramach publicznej opieki zdrowotnej. Zaznaczyć w tym kontekście trzeba, że podobne wyjaśnienia w zakresie korzystania z pomocy lekarskiej za pośrednictwem niewłaściwego ośrodka zdrowia złożył również Z. M. (1) (k. 1122- 1123, 1334-1335).

Całokształt zaprezentowanej wyżej argumentacji nakazał uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Sokołowie Podlaskim do ponownego rozpoznania. Sąd I instancji, procedując po raz kolejny, przeprowadzi przewód sądowy od początku, w tym w szczególności będzie dążył do rzetelnego odtworzenia występującego po stronie M. K. i Z. M. (1) wyobrażenia na temat charakteru pomocy lekarskiej udzielonej im przez J. Ś. (1). Sąd Rejonowy będzie zarazem baczył, by wszystkie poczynione ustalenia faktyczne znajdowały oparcie w dowodach, których procesowe wykorzystanie będzie odpowiadało unormowaniom art. 19 u.p. Całokształt materiału dowodowego zostanie poddany wnikliwej ocenie zgodnie z zasadami wynikającymi z treści art. 7 k.p.k., po czym zostanie przeprowadzone badanie wzajemnych relacji między poszczególnymi jego elementami. Dokonując prawnokarnej oceny zrekonstruowanego stanu faktycznego, Sąd I instancji stanowisko swoje uargumentuje w sposób należyte pogłębiony, przy jednoczesnym wzięciu pod rozwagę przedstawionych wyżej zapatrywań Sądu Odwoławczego.

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.